

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-14

Diarienummer 0460/24

Handläggare

Peter Grönberg

Telefon: 031-368 40 00

E-post: peter.gronberg@goteborg.com

Yttrande över inriktningsbeslut Got Event - Program för ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta:

1. Yttrande över Got Events underlag till inriktningsbeslut för fortsatt arbete inom programmet för ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet godkänns.
2. Förklara ärendet omedelbart justerat för översändande till Göteborgs Stadshus AB.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-04-28 om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att fortsätta planeringen för ny arena och stadsutveckling inom evenemangsområdet i samverkan med flertalet nämnder och styrelser inom staden. Vägvalsbeslutet 2023-06-08 förtydligade inriktningen i uppdraget ytterligare. Det politiska uppdraget innebär att förstärka evenemangsområdets kapacitet med en ny multiarena och Annex placerad på Valhallabadets tomt, ett nytt centralbad samt utveckla området till blandstad.

I vägvalsbeslutet konstaterades att ett antal investeringsbeslut kommer att behöva fattas kopplat till programmets innehåll. Utgångspunkten är att beslut fattas först i de nämnder och styrelser som kommer att bära investeringar, därefter fattas beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Utgångspunkten är att investeringsbeslut i första steget fattas i form av inriktningsbeslut av respektive nämnd och styrelse, som sedan etablerar inriktningen för fortsatt arbete.

Styrelsen för Göteborg & Co har att yttra sig över Got Events inriktningsbeslut för fortsatt arbete inom programmet för ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet. Ärendet kommer efter beslut översändas till Göteborgs Stadshus AB för vidare hantering.

Den föreslagna investeringen är, genom sin avgörande påverkan på Göteborgs möjlighet att locka till sig, och genomföra, evenemang på ett framgångsrikt sätt, en av de viktigaste hörnstenarna i destinationen Göteborgs långsiktiga förmåga att skapa attraktivitet, bidra till samhällsutvecklingen och skapa framtidstro hos invånarna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Infrastrukturen för evenemang är ett grundfundament för besöksnäringens hållbara tillväxt och en förutsättning för destinationens starka konkurrenskraft. Göteborg är i stort sett ensamt om att ha de största evenemangsfunktionerna helt integrerade i en autentisk stadskärna. Detta har varit avgörande för Göteborgs framgång som evenemangsstad. För att möta de hårdnande kraven från arrangörer behöver Göteborg investera i en välbalanserad och genomtänkt infrastruktur, med moderna och flexibla anläggningar och arenor. De internationella och nationella årligen återkommande kultur- och idrottsevenemangen är en central del i Göteborgs attraktivitet och utgör en motor för destinationens besöksnäring. Evenemang och möten bidrar till att jämna ut besöksströmmarna över året och förlänga säsonger. Det framtida arenaområdets totala turismekonomiska effekt beräknas uppgå till 2,7-2,8 miljarder SEK årligen mot dagens 2,2 miljarder SEK.

Göteborg & Co:s styrelse vill betona vikten av att staden centralt tar ansvar för de tillkommande driftskonsekvenserna i Got Event. Kommande hyreshöjningar får inte genomföras på ett sådant sätt att besöksnäringen i stort och enskilda evenemangsarrangörer ställs inför negativa effekter

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborg Stad kan stimulera utvecklingen av och skapa incitament för hållbara resor, såväl till som på destinationen. Evenemang är en kraftfull testmiljö för nya lösningar och innovationer kring att exempelvis påverka besökarnas och invånares beteende kring resande och konsumtion. Göteborg är idag internationellt ledande när det gäller utsläppsfria och engångsfria evenemang och erbjuder goda förutsättningar att genomföra hållbara evenemang. Göteborg driver på arrangörers hållbarhetsarbete genom att ställa krav, utmana och bistå dem i deras utvecklingsarbete. Tack vare arenaområdets strategiska och centrala placering har besökare och arrangörer möjligheten att resa till och från området på ett hållbart sätt.

Bedömning ur social dimension

Destinationen Göteborgs viktigaste ambassadörer är de egna invånarna. Besöksnäringen ska verka för att tillföra mervärde och livskvalitet för de som bor på destinationen. Ett rikt utbud av upplevelser inom bland annat kultur, nöjen, mat, evenemang och aktiviteter skapar en levande stad och tillför detta värde. Det nya evenemangsområdet bidrar till att minska segregationen och skapa ökad rörelse, trygghet och trivsel. Evenemang utgör en tillgång som många kan delta i och känna inspiration och glädje av. Evenemang bidrar också till inkludering, ökad jämställdhet, folkhälsa och andra positiva samhällseffekter. Evenemangsstaden Göteborg har lång erfarenhet och gedigen kompetens när det gäller att skapa bestående positiv samhällsutveckling genom evenemang. Även idrotts- och föreningslivet har stor betydelse i människors liv, dels utifrån ett hälsoperspektiv, dels genom dess förmåga att bidra till samhörighet och inkludering.

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande - Got Event Underlag till inriktningsbeslut för fortsatt arbete inom programmet för ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet.
2. Rapport – beslutsunderlag inriktningsbeslut Got Event – Program för ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet.
3. Behovsbeskrivning för nya inomhusarenor m.m. i kvarteret söder om Valhallagatan, 2022-12-23 rev. 2024-05-22.

4. Underlag till uppdrag att arbeta för förbättrad totalkalkyl och konkretisera ambitionen till en konkurrenskraftig arena i europeiska destinationer av jämförbart invånarantal, 2023-12-22 rev. 2024-01-16.
5. Behovsbeskrivning Ullevis framtida funktionalitet, 2023-11-08.

Ärendet

Utgångspunkten för ärendet är att beslut först fattas i de nämnder och styrelser som kommer att bära investeringar, därefter fattas beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Utgångspunkten är att investeringsbeslut i första steget fattas i form av inriktningsbeslut av respektive nämnd och styrelse, som sedan etablerar inriktningen för fortsatt arbete. Styrelsen för Göteborg & Co har att yttra sig över Got Events inriktningsbeslut för fortsatt arbete inom programmet för ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet. Ärendet kommer efter beslut översändas till Göteborgs Stadshus AB för vidare hantering.

Beskrivning av ärendet

Göteborg har som ambition att vara en konkurrenskraftig evenemangs- och besöksstad och som en del i detta pågår ett planeringsarbete för utveckling av evenemangsområdet. Det är ett steg för att utveckla staden som destination och fortsatt säkra tillgång till mötesplatser för evenemang, rörelse och umgänge för såväl göteborgare som besökare till staden.

Pågående arbete har sin grund i ett antal politiska ställningstaganden och beslut. Beslut fattades i kommunfullmäktige 2022-04-28 via gemensamt yrkande från M, S, D, V, L och C där kommunstyrelsen fick i uppdrag att planera vidare för ny arena och stadsutveckling inom evenemangsområdet i samverkan med flertalet nämnder och bolagsstyrelser inom staden. Vägvalsbeslutet i kommunfullmäktige 2023-06-08 förtydligade inriktningen i uppdraget bland annat rörande placering av den nya arenan.

Det politiska uppdraget innebär att förstärka evenemangsområdets kapacitet med en ny multiarena och ett nytt centralbad och utveckla området till blandstad, för att åstadkomma en mer levande stadsmiljö och för att möta behoven i den växande staden. Syftet med programmet är att möjliggöra för stadsutveckling i evenemangsområdet med centralbad, arenor och blandstad.

I enlighet med Göteborgs stads riktlinje för ägarstyrning ska moderbolaget yttra sig över dotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. I dessa fall gör normalt Göteborg & Co en egen värdering och bedömning av innehållet med hänsyn till sin roll som moderbolag. Föreliggande yttrande behöver dock ses i ljuset av att kommunfullmäktiges har gett tydliga mandat till respektive nämnd och styrelse att omhänderta frågeställningar inom ramen för sina respektive ansvarsområden. I dagsläget har Göteborg & Co inte getts något särskilt uppdrag i kommunfullmäktiges vägvalsbeslut. Göteborg & Co:s roll i sammanhanget bedöms i stället vara att dels att ställa sig bakom sitt dotterbolags beslutsunderlag om det inte föreligger grund för synpunkter, dels bidra med perspektiv i relation till sina kärnuppdrag som man upplever behöver belysas i förhållande till uppförandet av ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet.

Bolagets bedömning

Långsiktig konkurrenskraft

Göteborgs Stad vill utveckla evenemangsområdet till en väl integrerad stadsdel där evenemang och vardagsliv får bästa möjliga förutsättningar att utvecklas och samverka, dygnet runt, året runt. Det skapar fördelar och förstärker stadens position som attraktiv stad för evenemang, stimulerar etablering av nya företag, aktiviteter och kunskap som lockar nya människor och förbättrar livskvaliteten för invånarna. Mot denna bakgrund bedömer Göteborg & Co Got Events rapporter och behovsbeskrivningar som kvalitativt och bolaget ställer sig bakom Got Events beslutsunderlag i sin helhet.

I Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2023-2030 slås det fast att staden ska stimulera utvecklingen av besöksnäringens infrastruktur i syfte att kunna möta en ökad och förändrad efterfrågan. I programmet konstateras vidare att infrastrukturen för evenemang är ett grundfundament för besöksnäringens hållbara tillväxt och en förutsättning för destinationens starka konkurrenskraft. Evenemangsområdet har ett brett innehåll och faktorer som i många fall varit helt avgörande konkurrensfördelar för Göteborg som evenemangsstad. Kombinationen av mässanläggning, inomhusarena, sporthallskomplex, öppen evenemangs- samt avlastningsyta, utomhusarena och hotell mitt i centrala staden är internationellt unikt. Göteborg är i stort sett ensamt om att ha de största evenemangsfunktionerna helt integrerade i en autentisk stadskärna. För en stad eller en region kan evenemang och möten fungera som kommunikativa plattformar och innovationsarenor för stads-/platsutveckling, hållbarhetsambitioner, samhällsutveckling och varumärkespositionering. Detta har lett till att utveckling och värvning av evenemang och möten sker i en allt hårdare internationell konkurrens. För att möta de hårdnande kraven behöver Göteborg investera i en välbalanserad och genomtänkt infrastruktur, med moderna och flexibla anläggningar och arenor.

De internationella och nationella årligen återkommande kultur- och idrottsevenemangen är en central del i Göteborgs attraktivitet och utgör en motor för destinationens besöksnäring. Evenemang och möten bidrar till att jämna ut besöksströmmarna över året och förlänga säsonger, vilket är en av målsättningarna i Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2023-2030.

Göteborg & Co vill särskilt bekräfta det behov som Got Event lyfter, av en fortsatt ändamålsenlig serviceyta i Ullevikvarteret. I dagsläget kan inte garanteras att planprogramförslagets minskning av serviceyta från 18 000 m² till 10 000 m² inte får konsekvenser för genomförandet av framtida stora evenemang, som internationella sportevenemang och större konserter. Got Event beskriver situationen som att det i nuläget är okänt om detta medför att sådana världsevenemang inte längre kan förläggas till Ullevi/Göteborg eller om alternativa externa lösningar kan godkännas av idrottsförbunden. Göteborg & Co stödjer detta resonemang och anser att det angeläget att stadens samtliga berörda förvaltningar och bolag har en lösningsorienterad samverkan vid kommande stora evenemang med krav på omfattande kringtor, i syfte att vid behov tillgängliggöra fler ytor, utöver aktuell serviceyta.

Framtida läge turismekonomiska effekter

Den nya arenans utökade publikkapacitet ger ökade besöksolymer och fler stora evenemang som attraherar mer långväga besökare. Det ger i sin tur högre beläggning på boendeanläggningar och en högre turistandel. Den utökade publikkapaciteten i den nya arenan bedöms ge en årlig turismekonomisk effekt på ca 1,3 miljarder SEK. Det är således ytterligare 500 miljoner SEK i turistisk omsättning per år än för dagens Scandinavium. Till detta kommer det nya annexet och övriga sporthallar, arenor samt evenemangsplatser staden inte har idag. Dessa arenors turismekonomiska effekt är svåra att beräkna eftersom det potentiella utbudet av evenemang är mycket brett, samt att arenorna kommer att möjliggöra att befintliga årliga evenemang som exempelvis Göteborg Horse Show, Göteborg Basketball Festival, Gothia Cup och Partille World Cup kan växa ytterligare. En försiktig uppskattning av möjlig turismekonomisk effekt kopplad till dessa nya mindre arenor och sporthallar är 100 miljoner SEK årligen. Det innebär att det framtida arenaområdets totala turismekonomiska effekt beräknas till 2,7-2,8 miljarder SEK årligen mot dagens 2,2 miljarder SEK.

Tillgänglighet och hållbarhet

I enlighet med Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2023-2030 ska Göteborg Stad stimulera utvecklingen av, och skapa incitament för hållbara resor, såväl till som på destinationen. Detta sker genom att besöksnäringens och besökarens perspektiv inkluderas i stadens och regionens arbete med smart mobilitet och omställningen till ett fossilfritt, elektrifierat transportsystem. Staden kan även uppmuntra aktörer till val av förnybara energilösningar; så som förnybar el till anläggningar, mässor och evenemang. Evenemang är en kraftfull testmiljö för nya lösningar och innovationer kring att exempelvis påverka besökarens beteende kring resande och konsumtion. Klimatavtryck som evenemang medför ska vara minimala och på sikt ska de bli klimatneutrala. Göteborgs stad driver på arrangörers hållbarhetsarbete genom att ställa krav, utmana och bistå dem i deras utvecklingsarbete. Tack vare evenemangsområdets strategiska och centrala placering har besökare och arrangörer möjligheten att resa till och från området på ett hållbart sätt. Områdets fördelaktiga placering skapar ytterligare positiva synergieffekter till det omgivande samhället, något som få destinationer av liknande storlek kan. Destinationen Göteborgs viktigaste ambassadörer är de egna invånarna. Ett rikt utbud av upplevelser inom bland annat kultur, nöjen, mat, evenemang och aktiviteter skapar en levande stad och tillför mervärde och livskvalitet för dem. Det nya evenemangsområdet bidrar därmed även till att minska segregationen och skapa ökad rörelse, trygghet och trivsel.

Evenemangsområdets speciella karaktär och komplexa funktion är en unik tillgång för Göteborgs attraktionskraft, och samtidigt en utmaning för staden att kombinera med förbättringar av fysisk livsmiljö och skapandet av en levande blandstad. Redan idag kan trafiksituationen vid ett stort evenemang eller en välbesökt mässa påverka invånarnas framkomlighet negativt, orsaka trafikstockningar eller trängsel i hela området runt evenemangsområdet, Korsvägen, Gårda och Örgrytemotet.

Området består av flera olika pågående och kommande stadsutvecklingsprojekt. Västlänken, arenaprogrammet, Gårdaprogrammet, Svenska Mässans +One och utbyggnaden av Konstmuseet för att nämna några. Det är viktigt att dessa arbeten koordineras och att staden ser på området ur ett helhetsperspektiv snarare än separata

detaljplaner. Särskilt fokus bör läggas på tillgänglighet och trafiksäkerhet vid stora flöden av människor samt ändamålsenliga parkeringsmöjligheter. Västlänken gör Korsvägen till Sveriges tredje största knutpunkt för fjärrtåg och kollektivtrafik. Evenemangsområdets ombyggnad ger en kraftigt ökad publikkapacitet genom den nya multiarenan, annex och sporthallar samt centralbadet och Svenska Mässans utökade kapacitet, utöver Ullevis funktion som en av Europas största utomhusarenor. Sedan tidigare har stadsbyggnadsnämnden beslutat att den planerade gångtunneln under Örgrytevägen med uppgång vid Svenska Mässans +One inte ska byggas. All fotgängartrafik från Korsvägen till evenemangsområdet ska ske ovan jord över övergångsställen vilket försvåras av spårvagnsspår, bussfiler och cykelbanor. Bolaget anser att det bör finnas skäl för stadsbyggnadsnämnden att utifrån Got Events behovsbeskrivningar göra en ny bedömning utifrån de nyckeltal som nu är föreslagna.

Det nya evenemangsområdet kommer att vara en plats för regionens barn och unga att i större utsträckning än idag idrotta och ägna sig åt fritidsaktiviteter, varför områdets generella trafiksäkerhet och tillgången av ändamålsenliga parkeringsmöjligheter särskilt bör prioriteras. Föräldrar och medföljande ska ges förutsättningar att på ett tryggt och enkelt sätt hämta och lämna till träningar och evenemang. Likväl ska barn och unga kunna förflytta sig med väskor och utrustning på ett säkert sätt mellan avlämningsplats och sporthallen. Detta även om det samtidigt i området är en stor mässa, en ishockeymatch eller rusningstrafik för göteborgaren. Flödena till och från evenemangsområdet är beroende av kopplingarna till kringliggande områden. För att stadens berörda förvaltningar och bolag ska kunna nyttja de olika områdenas funktioner och få dem att samspela är helhetsperspektiv på detta omfattande geografiska område nödvändigt.

Peter Grönberg, VD